

افزایش آمادگی، پاسخ‌گویی و بازسازی از طریق ارزیابی در سوانح و شرایط بحرانی

نویسنده:

لیون اشکر، راجی، وین مک دونالد

مترجمان:

دکتر مهدی زارع، مهندس عطیه محسنی، مهندس فرناز کامران‌زاد

عنوان و نام پدیدآور: افزایش آمادگی، پاسخگویی و بازسازی از طریق ارزیابی در سوانح و شرایط بحرانی نویسنده [صحیح ویراستار]
لیزل اشلی ریچی، وین مکدونالد؛ مترجمان مهدی زارع، عطیه محسنی، قرناز کامران زاد.

مشخصات نشر: تهران: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران، ۱۳۹۴.

مشخصات ظاهری: ۱۴۶ ص: جدول، نمودار

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۹۶۰-۲-۳

وضعیت فهرست نویسی: فیا

یادداشت: عنوان اصلی: Enhancing disaster and emergency preparedness, response, and recovery through:
evaluation, 2010©.

موضوع: اورژانس -- مدیریت -- ارزیابی

موضوع: اورژانس -- مدیریت -- برنامه ریزی

شناسه افزوده: ریچی، لیزل اشلی

شناسه افزوده: Ritchie, Liesel Ashley

شناسه افزوده: مکدونالد، وین

شناسه افزوده: MacDonald, Way

شناسه افزوده: زارع، مهدی، ۱۳۴۷ - مترجم

شناسه افزوده: محسنی، عطیه، ۱۳۶۹ - مترجم

شناسه افزوده: کامران زاد، قرناز

شناسه افزوده: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

رده بندی کنگره: ۶۷۱۳۹۴، ۶۷۵۵

رده بندی دیویی: ۳۶۳/۳۴۸-۰۶۸

شماره کتابشناسی ملی: ۴۰۱۰۹۵۲

سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

افزایش آمادگی، پاسخگویی و بازسازی از طریق ارزیابی در سوانح و شرایط بحرانی

مترجمان: دکتر مهدی زارع، مهندس عطیه محسنی و مهندس قرناز کامران زاد

ناظر علمی: دکتر موسی عتبری

ویراستار: شیدا محمد طاهر

گرافیک و صفحه آرایی: مهدی آریان

ناشر: سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران

نوبت و سال چاپ: اول - زمستان ۱۳۹۴

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۳۹۶۰-۲-۳

تیراژ: ۱۰۰۰ نسخه

نشانی: انتهای غربی بزرگراه جلال آل احمد، نرسیده به بزرگراه آیت الله اشرفی اصفهانی، نبش نهم شمالی

تلفن: ۴۴۲۴۴۰۴۰

فکس: ۴۴۲۷۲۰۰۹

کلیه حقوق چاپ و انتشار، به سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران تعلق دارد.

۶	پیشگفتار.....
۹	فصل ۱..... افزایش آمادگی، پاسخ‌گویی و بازسازی از طریق ارزیابی در سوانح و شرایط بحرانی
۱۷	فصل ۲..... ارزیابی ذهن و آگاهی در بحران‌های انسانی
۳۳	فصل ۳..... طرح ارزیابی بین‌سازمانی: بهداشت و تغذیه در بحران‌های انسانی: از ارزیابی سازمان‌های مستقل تا ارزیابی‌های مشترک بخش‌های دولتی
۵۵	فصل ۴..... رویکرد سازمان نجات کودکان دیدگاه تازه ارزیابی شرایط بحران: سیر تکاملی سیاست و عملکرد
۷۵	فصل ۵..... مدل‌سازی منطقی به عنوان ابزاری برای آمادگی، پاسخ‌گویی و بازسازی در مدارس به هنگام سوانح و بحران
۹۵	فصل ۶..... تکامل سیستم نظارت و ارزیابی در بازسازی سوانح: با آموزش‌های انکسرسیوم مدیریت ملی Katrina Aid Today
۱۱۳	فصل ۷..... ارزیابی آموزش در سوانح: برنامه انجمن ملی اقیانوس‌شناسی و علوم جوی و هواشناسی و اقدامات آموزشی آگاهی از ریسک در هانوور، کارولینای شمالی
۱۳۵	فصل ۸..... سوانح، بحران‌ها و جمعیت‌های خاص: پیشنهادهایی برای پژوهش آماری
۱۵۱	فصل ۹..... ارزیابی مدیریت بحران و سوانح: آسیب‌نرسان، اما بهتر عمل کن!

پیشگفتار

ارزیابی بحران‌ها و سوانح یکی از اقدامات ضروری برای تدبیر و برنامه‌ریزی و کنترل بحران است. بدون ارزیابی، اتخاذ تصمیمات بر مبنای داده‌های ناقص و اطلاعات محدود، پاسخگویی به بحران را به شدت تحت تأثیر قرار خواهد داد.

برنامه‌ریزی برای ارزیابی بحران موضوعی است که در سازوکار برنامه‌ریزی برای آمادگی بایستی بدان پرداخته شود. در ابتدای همه وضعیت‌های اضطراری، خصوصاً در سوانحی که وقوع سریع دارند یا با سطح ناگهانی جمعیت همراه هستند در برآورد اینکه مشکل واقعاً چیست، ممکن است با خطا همراه باشد. ارزیابی با رست ممکن است به دلیل ابهاماتی در بررسی مواردی چون مناطق تأثیر پذیرفته، تعداد افرادی که کمک‌های فوری نیاز دارند، سطوح خسارات به خدمات و شریان‌های حیاتی، سطح استمرار رامن‌گ‌ریش یا فوریت یافتن تهدید و کمک‌های در دسترس باشد. بلافاصله پس از وقوع مخاطره، نیازهای برای شناسایی آنچه که بوقوع پیوسته و آنچه که ضرورت دارد که انجام شود و برای اطمینان از ایمنی زندگی و رایی‌ها و بازگشت جامعه به وضعیت طبیعی، به وجود می‌آید. این وظیفه سازمان مدیریت بحران است، که برای شناسایی و ارزیابی همه جانبه صدمات مخاطره و نیازهای ایجاد شده و مدیریت منابع در دسترس، اقدام نماید.

ارزیابی آمادگی و نحوه عملکرد بخش‌های مختلف جامعه، در هنگام رخداد بحران از سؤالات مهم در سنجش تاب‌آوری کشوری حادثه‌خیز مانند ایران و کلان‌شهری مانند تهران است. ارزیابی بحران حاصل یک کار گروهی منسجم و هماهنگ است که خود، بدون حمایت و افزایش توانمندی جامعه در معرض خطر، غیر ممکن است. در این رهگذر، سیاستگذاری صحیح، تدوین برنامه‌های مناسب، وضع و اصلاح استانداردها و آیین‌نامه‌های لازم، آموزش و پژوهش، مهمترین عوامل پشتیبانی‌کننده ارزیابی بهینه بحران خواهد بود.

در اکثر کشورهای سانه‌خیز دنیا، ساختار و سیستمی در برنامه‌های مدیریت بحران و سانه طراحی شده که تعامل بین بخش‌ها و سازمان‌های مسئول را در خصوص ارزیابی صحیح برقرار می‌کند.

در زمینه ارزیابی اقدامات و نهادهای مختلف فعال در حوزه کاهش ریسک و مدیریت بحران، وجود

متنی تخصصی که بر جنبه‌های گوناگون آن در دنیا پرداخته و بیان واقع‌گرایانه‌ای از چنین سنجشی داشته باشد، برای متخصصان و مدیران بسیار مهم است.

کتاب حاضر بر اساس مجموعه‌ای از نوشتار متخصصان مختلف در نسخه اصلی گردآوری و منتشر شده و توسط مترجمان (آقای دکتر مهدی زارع و خانم‌ها مهندس عطیه محسنی و مهندس فرناز کامران‌زاد) به زبان فارسی برگردان شده است.

ضمن تشکر از تمامی دست‌اندرکاران تهیه و انتشار این اثر، امید است که مطالب و محتوای این کتاب بتواند به بخش از نیازهای پژوهشی و آموزشی دست‌اندرکاران مدیریت بحران و مجامع علمی و دانشگاهی پاسخ دهد. هم چنین موجب امتنان خواهد بود که دیدگاه‌ها و نظرات ارزشمند صاحب نظران برای غنا بخشیدن به این مجموعه در اختیار انتشارات سازمان قرار گیرد.

دکتر احمد صادقی

رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران